

POPIS PŘÍKLADU DOBRÉ PRAXE

1. Název příkladu dobré praxe

Automatizovaný defibrilátor v budově radnice

2. Autor – vedoucí projektu

JUDr. Kateřina Černá

tajemnice Úřadu městské části Praha 13

Sluneční náměstí 2580/13

158 00 Praha 5

3. Stručný popis organizace (nebo organizací) kde byla dobrá praxe aplikována

Úřad Městské části Praha 13 zajišťuje státní správu a samosprávu Městské části Praha 13.

Úřad Městské části Praha 13 v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu ukládá Rada městské části Praha 13 a Zastupitelstvo městské části Praha 13. V této oblasti působí starosta, zástupci starosty a v podmínkách Městské části Praha 13 členové rady MČ, tajemník, úředníci a zaměstnanci Úřadu městské části Praha 13.

Úřad Městské části Praha 13 v oblasti přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zvláštních orgánů. V této oblasti působí starosta, tajemník, úředníci a zaměstnanci úřadu.

Organizace, která pomohla inovaci zavést: Česká rada pro resuscitaci.

Česká rada pro resuscitaci byla založena skupinou nadšených lékařů různých specializací, kteří se zajímali o resuscitační medicínu a neodkladnou péči. Navázali na předcházející aktivity Společné pracovní skupiny pro kardiopulmonální resuscitaci, která vznikla na půdě České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Cílem České rady pro resuscitaci je chránit životy občanů zvyšováním standardů výuky a výzkumu kardiopulmonální resuscitace v České republice a ve spolupráci s jinými organizacemi koordinovat aktivity, které se zabývají resuscitační medicínou a neodkladnou péčí.

4. Popis dobré praxe

Souhrn:

Městská část Praha 13 zavedla „Program časně defibrilace“. Cílem tohoto programu je učinit časnou defibrilaci při srdečních obtížích okamžitě dostupnou. Městská část Praha 13 zakoupila automatizovaný defibrilátor AED LIFEPAK 500 (zkratka AED z anglického Automated External Defibrillator) a umístila ho na strategické místo úřadu. Přístroj AED LIFEPAK 500 má snadno ovladatelné uživatelské rozhraní a funkce hlasových a psaných pokynů vedou zachránce spolehlivě krok za krokem. Dále bylo 14 zaměstnanců speciálně vyškoleny v poskytování základní neodkladné resuscitace. Tito zvláště vybraní zaměstnanci obdrželi certifikát České rady pro resuscitaci a jsou oprávněni používat při záchraně i

automatizovaný defibrilátor. Díky těmto opatřením si mohou být návštěvníci i zaměstnanci úřadu jisti, že pokud se ocitnou v krizové situaci, budeme připraveni zachránit lidský život.

Důvod a cíle:

Jak známo, náhlá srdeční příhoda může postihnout prakticky jakéhokoliv člověka, v kterékoliv době a na kterémkoliv místě. Bez včasného a adekvátního zásahu mívá taková příhoda velmi tragické následky, např. v Evropě na ni umírá přes 300 000 lidí ročně. Odhaduje se, že pokud by byla účinná resuscitace poskytnuta veřejností včas, tedy do příjezdu zdravotnické záchranné služby, mohl by být zachráněn jen v České republice ročně život zhruba 20 000 obyvatel, což představuje jedno malé okresní město!

Často jediným účinným postupem proti náhlé srdeční zástavě je tzv. defibrilace, což je elektrický impuls vyslaný přímo do srdce, jenž dokáže znovuobnovit funkci srdečního rytmu. Zásah defibrilátorem ovšem musí být proveden co nejrychleji, aby nedošlo k možným trvalým následkům. Náhlou srdeční zástavu přežije v současnosti méně než 5 procent obětí, a to především proto, že se jim nedostane včasné defibrilace. Každou minutu, která uplyne od okamžiku srdeční zástavy do doby, než se postiženému člověku dostane defibrilačního zákroku, se šance na přežití snižuje zhruba o 10 procent. 4-5 minut bývá mezní hranicí pro úplné uzdravení pacienta. Po 10 minutách je již jen málo pokusů o resuscitaci úspěšných. Bohužel, zdravotnická záchranná služba zajistí přivezení manuálního defibrilátoru v průměru do 10-12 minut, někdy i déle (dopravní zácpa, zhoršené počasí, apod.)

Protože každá minuta se počítá a protože úřad by měl být bezpečným prostředím pro zaměstnance, zákazníky i návštěvníky, Městská část Praha 13 se rozhodla zavést „Program časně defibrilace“. Cílem tohoto programu je učinit časnou defibrilaci při srdečních obtížích okamžitě dostupnou.

Implementace:

Na projektu spolupracovala Městská část Praha 13 s Českou radou pro resuscitaci.

Nešlo totiž jen o zakoupení defibrilátoru. Podstatnou součástí celého projektu bylo a stále ještě je soustavné proškolení zaměstnanců úřadu v poskytování základní neodkladné resuscitace. Bez tohoto proškolení a následné certifikace zaměstnanců by ani nebylo možné defibrilátor používat. Výběr zaměstnanců byl proto velice pečlivý a kladli jsme při něm důraz i na jejich aktivní přístup a na naprosté ztotožnění se s cíli projektu. Výběr byl dále zvolen tak, aby byli proškolení zaměstnanci rovnoměrně rozmístěni po celé budově radnice a na takových místech, kde je koncentrace občanů nejvyšší. Do školení byli zařazeni i členové ostrahy radnice, protože defibrilátor je umístěn právě v recepci ostrahy, která je k tomu svým strategickým umístěním a svou stále přítomnou obsluhou nejvhodnější.

V případě krizové situace je scénář následující: K postižené osobě (ať už z řad zaměstnanců nebo zákazníků) se okamžitě po projevených známkách zdravotních problémů přivolává nejbližší proškolený zaměstnanec (seznam je zveřejněn) a zároveň je informována recepce ostrahy. Proškolený zaměstnanec poskytuje postiženému první pomoc, další přítomní telefonují zdravotnické záchranné službě. Mezitím člen ostrahy vyrazí i s automatizovaným defibrilátorem na místo s postiženým, kam je schopen dorazit nejpozději do devadesáti sekund od zavolání.

Poté pokračuje poskytování první pomoci s použitím defibrilátoru až do příjezdu zdravotnické záchranné služby, která péči o postiženého převezme a mimo jiné využije i již nalepené elektrody od našeho mobilního defibrilátoru, jejichž konektor je kompatibilní s konektorem manuálního defibrilátoru, který je součástí vybavení zdravotnické záchranné služby.

Za nejdůležitější považujeme již zmíněné ztotožnění se zaměstnanců s cíli a zaměřením tohoto projektu. Vzhledem k tomu, že se zde jedná o záchranu života a zdraví, což jsou zcela jistě hodnoty všem více než blízké, hledali jsme podporu u našich zaměstnanců velice snadno.

5. Nejvýznamnější výsledky dobré praxe

Nejvýznamnějším výsledkem je nepochybně podstatně zvýšené bezpečí zákazníků i zaměstnanců úřadu, kteří jsou si vědomi, že v případě akutního zdravotního ohrožení jsme schopni jim zachránit život.

Ohlasy od občanů nám ukazují, že naše inovace je veřejností vnímána velice kladně.

Měřit výsledky naší inovace nemůžeme. Jediným měřitelným výsledkem by totiž bylo jen samotné použití defibrilátoru. To však jako jediné měřítko zásadně odmítáme. Pro názorný příklad se zde přímo nabízí srovnání s pořízením nového automobilu. Při jeho koupi jsme ochotni vynaložit desetitisíce za nadstandardní vybavení v podobě airbagů, které nám v případě nehody zachrání život. Nepovažujeme takovouto investici za zbytečnou a to dokonce ani v případě, kdy ony airbagy nikdy nevyužijeme. Ba co víc, ani je použít nikdy nechceme a jejich nevyužití považujeme za úspěch. Stejně to cítíme i s naším inovativním řešením. Investovali jsme do automatizovaného defibrilátoru, dáváme návštěvníkům úřadu pocit bezpečí, v případě nutnosti můžeme zachránit život, ale přes to všechno doufáme, že defibrilátor nebudeme muset nikdy použít.

6. Inovativnost a přenositelnost dobré praxe

Inovativnost našeho projektu tkví v tom, že jsme byli první organizace veřejné správy v Praze a jedna z prvních v celé republice, která zavedla „Program časně defibrilace“ zahrnující i umístění automatizovaného defibrilátoru.

Zřejmě největší inspirací pro nás bylo naprosto samozřejmé využívání automatizovaného defibrilátoru v organizacích jakéhokoliv typu ve Spojených státech i jeho postupné prosazování v soukromé sféře u nás (např. Hotel Four Seasons).

„Program časně defibrilace“ může být velice snadno aplikován v kterékoliv jiné organizaci v soukromé i veřejné oblasti. Důkazem toho je jeho probíhající rozsáhlá aplikace v Olomouckém kraji.

V případě zájmu o tento projekt doporučujeme obrátit se na Českou radu pro resuscitaci.